

Kritikujoči glasovi.

Učiteljstvu v vednost in — juristom v premislek.

»Slovenski Narod« je priobčil dne 20. pret. mes. to-le notico: Neko šolsko vodstvo na Vipavskem je naznanilo kmeta sodišču, ker je prišel v šolsko sobo ter samovoljno vzel iz šole svojega sina, izgovarjajoč pri tem besede, ki so bile že same na sebi vtikanje v uradno poslovanje. Učitelja takrat ni bilo v šolski sobi, ker je slučajno obedoval, postavil je pa za svoje odsotnosti nekega učenca kot pazitelja. — Slavno-znani diktator dr. Polenšek se je postavil na stališče, da učitelj ni uradno posloval, ker ni bil takrat navzoč, ergo se kmet tudi ni vtikal v uradno poslovanje in — zato je bil oproščen. — Učenčev oče ni torej zakrivil prav nobenega prestopka, ker je prišel v šolsko sobo, kjer nima nič opraviti in ni storil prav nobenega pregreška, ker je dečka samovoljno vzel iz šolske sobe in se ni prav nič vtikal s svojimi drznimi besedami še posebej v uradno poslovanje. — Ubogi učitelj, ki si slučajno bolan, varuj se, zakaj po najnovejši polenškijadi ti bo lahko pobral vsakdo brez kazni vse zaprte otroke, ko boš odsoten opravljal svojo telesno potrebo ali pa si boš moral pomagati kako drugače... Ker ne vemo, ali je vložil zastopnik državnega pravdnštva v Vipavi zoper to čudno razsodbo priziv ali ne, opozarjamo na tozadevni akt — državno pravdnštvo v Ljubljani. In to toliko bolj, ker bi mogla najnovejša polenškijada, ako bi obveljala, učiteljstvu občutno škodovati — v gotovih slučajih.

Dne 23. pret. mes. je objavil imenovani list pod enakim naslovom še to-le: Na pod tem naslovom prijavljeni dopis mi je najprvo omeniti, da se nikakor nočem zavzemati za »staroslavnega diktatorja«, pač pa stvar nekoliko objektivno pojasniti iz svoje in drugih dejanske izkušnje. — Že pred 20 leti se je primeril čisto enak slučaj kolegi F. J. na D. Slučajno sem bil navzoč, ko ga je na njegovo pritožbo tedanji učiteljstvu jako naklonjeni okr. glavar in potem še okr. šolski nadzornik poučil, da se nikakor ne moreta potegniti zanj, ker otrok ni bil pod primernim nadzorom. Oba sta ga zagotovila, ako bi se še kdaj to primerilo, in če bo otrok pod primernim (t. j. učiteljevim) nadzorom, da naj stvar takoj naznani in izročila se bo sodniji. — Neki že pred 8. leti umrli kolega je moral prvi slučaj tudi mirno prenesti, ko je pa drugič otroka pridržal pod primernim nadzorstvom, je bila stranka zaradi predrznosti in jezikavosti obsojena na 14 dni zavora.

Jaz sem pred 6 leti dvakrat premišljeno mirno pretrpel, da se mi je otrok, četudi se je z vsemi štirimi branil, izgrda odvedel iz šole. V tretjič sem takoj koncem 2. ure staršem naznanil, da bo otrok eno uro v šoli pridržan. Ker je bil nasprotnik silno mogočen vaški magnat, je menil, da imam strah pred njim; toda srečno se je ujel. Za vse slučaje sem naprosil dva kolega, da sta po urah ostala v učilnih sobah. Ko je stranka vsa besna prihrumela po otroka, sta stopila kolega, pogovarjaje se, v vežo in sta mirno poslušala vse zmerjanje in zabavljanje. — Ko se je tretji akt zabave vršil pred sodnijo in je nasprotna stranka imela preoster jezik, ji je rekel sodnik, da imajo za preostre jezike ostre škarje, s katerimi se dajo za vselej jeziki prikrajšati. Stranka je seveda še bolj jezik brusila, nakar je sodnik res vzel škarje v roko in ji jezik prikrajšal za celih 21 dni. — Stranka si je hotela jezik »prištukati« z rekurzom, pa ni šlo in ni šlo. Najlepše pa je bilo to, da je pozneje sama izjavila, da je bilo prav,

ker smo ji tako imenitno jezik prikrajšali. Pomagaj si sam in pomagajo ti drugi!

Od več znanih mi slučajev hočem omeniti še naslednjega. — Pred dobrim letom je pridržal neki katehet več dečkov ponavljalne šole. Ako je človek že 2 uri v šoli, se ne more ubraniti neizogibnim človeškim nadležnostim. In kakor nalašč je stal oče v šoli pridržanega dečka pred šolo in čakal nanj. Ko zve od otrok, kako in kaj, stopi urno v učilnico in odvede otroka z običajnim zabavljanjem. Sicer se je katehet jezil, ali končno sem ga vendar prepričal, da otrok ni bil pod primernim nadzorom, četudi je bil »ključ zasukan«. Na vso jezo je izpustil še druge otroke, potem pa sva ugibala in uganjala modrost, kako naj se tolmači § 24. »pridržek v šoli s primernim nadzorom«. Da bi smeli šolski otroci nadzorovati šolske otroke, se nisva strinjala in se še danes ne, ker se iz takega nadzora izcimlja denuncijanstvo in ne samo sovraštvo med samimi otroki, marveč tudi med starši.

Kako je tolmačiti »pod primernim nadzorom«, ako učitelj noče obenem samega sebe z zaporom kaznovati, bo postavodajalcu samemu najbolje znano. Ne kaže torej drugega, nego uradnim potom iskati poučila pri okr. šol. svetih, ki se hodo gotovo drage volje obrnili glede nadaljnega pojasnila na dež. šol. svet. Tudi gg. okr. šolski nadzorniki bi gotovo radi šli učiteljstvu v tej kočljivi zadevi na roko, da bi se povoljno rešila, ali kaj, ker se zakon da le zakonitim potom zopet razveljaviti. Sploh pa zapiraj neposlušne in zanikarne otroke takrat, ko imaš čas ali kaj dela v šoli, najbolje po celo uro in ob takem času, ko jih starši najbolj potrebujejo. Potem bodo starši že sami skrbeli za »primerni nadzor«. Ako bi otrok ne hodil potem redno v šolo, naj pa starši trpe. — Če se je v krškem okraju napravil red, zakaj bi se v vašem ne?

Dopisi.

Kranjsko.

Iz Ljubljane. Okrajna učiteljska skupščina. Letošnja okrajna učit. skupščina slovenskih šol ljubljanskih se je vršila dne 16. junija v telovadnici I. mestne šole. Ker je c. kr. okr. šol. nadzornik A. Maier zaradi živčne bolezni na dopustu, vodi konferenco c. kr. deželni šolski nadzornik gospod Frančišek Levec, ki vse prisotne toplo pozdravi, osobito pa mestnega župana Hribarja. Med zborovanjem vstopi tudi cerkveni zastopnik v ces. kr. mestnem šolskem svetu, stolni kanonik dr. Andrej Karlin.

Na predlog nadučitelja Dimnika se soglasno volita za zapisnikarja Marija Grošelj in Vendelin Sadar, za overovatelja pa Al. Kecelj in Janko Likar.

Predsednik prebere po prezenčni listi a) člane, ki jim je dolžnost, udeležiti se konference in imajo pravico voliti ter smejo voljeni biti;

b) ki imajo samo posvetovalen glas.

Ker je okrajni šolski nadzornik Maier danes odsoten, odpade nadzornikovo poročilo.

Predsednik preide tedaj takoj k uradnim razpisom.

Na željo prisotnega mestnega župana prebere nadučit. Dimnik svoje ad 9 dnevnega reda označeno poročilo: »Koliko je ljubljansko ljudsko šolstvo v zadnjem